

MADENLERİMİZDE İŞ KAZALARININ ÖNLENMESİ İÇİN

Bursa ili Mustafakemalpaşa ilçesine bağlı Devecikonağı beldesinde özel sektöre ait bir yeraltı kömür işletmesinde **10 Aralık 2009** tarihinde grizu patlaması sonucu meydana gelen iş kazasında 19 maden işçisi yaşamını yitirmiştir. Kazada yaşamını yitiren tüm maden emekçilerini bir kez daha burada saygıyla anıyor, yakınlarına ve ulusumuza başsağlığı diliyoruz.

Maden kömür işletmesinde kazayla ilgili olarak yapılan incelemeler ve özel gündemli toplantımız sonucunda aşağıdaki tespitler yapılmıştır:

- Bu vahim kazanın meydana geldiği Devecikonağı beldesinde özel sektöre ait ocakta kömür üretimi gerçekleştirilmektedir. Günde "3 vardiya" üretim yapılan ocakta yaklaşık 150 kişi çalışmaktadır. Kazanın olduğu vardiyada ise 32 işçinin görev yaptığı saptanmıştır.
- Kömür işletmesinde üretim yapılırken sert kömür damarında patlayıcı madde kullanılarak gevşetme yapılmaktadır.
- Maden ocağında her vardiyada bulunması gereken teknik personel sayısı yeterli değildir.
- Maden ocağında çalışan işçiler çevre köylerden sağlanmakta olup genellikle eğitim seviyeleri düşük olup, düşük ücretlerle çalışmaktadırlar.
- Kaza, gece vardiyasında ayakta kömür üretimi yapılması esnasında ortamda bulunan grizunun (metan gazı+hava karışımı) patlamasıyla meydana gelmiştir. Grizunun patlaması ile oluşan yüksek sıcaklık ve karbon monoksit (CO) gazı çalışan işçilerin yanmalarına ve zehirlenmelerine yol açarak ölümlerine neden olmuştur.
- Grizu patlamasının şiddetiyle göçükler meydana gelmiş ve işçiler göçük altında kalmıştır.
- Yetkililerce olayın/kazanın nedenlerini belirlemek üzere bilirkişiler atanmış ve incelemeler başlatılmıştır. Ancak ilk tespitlerden olayın, çalışma ortamında belirli bir oranın üzerinde *bulunması* gereken metan gazının patlayıcı madde kullanılması sonucu tetiklendiği ve grizunun patladığı anlaşılmaktadır.

Madencilik sektörü, doğası gereği özellik arz eden ve bu nedenle bilgi, deneyim, uzmanlık ve sürekli denetim gerektiren dünyanın en zor ve riskli iş koludur. Maden kazaları incelendiğinde olayın; teknik, sosyal, ekonomik, eğitim, planlama ve denetim sorunları gibi pek çok nedeni olduğu görülmektedir.

Türkiye iş kazalarında dünyada üçüncü, Avrupa'da birinci sırada yer almaktadır. Özel maden işletmelerinde, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri genellikle maliyet unsuru olarak görülmektedir. Maden kazaları son yıllarda belirgin olarak artmaktadır.

Ülkemizde; yüksek risk taşıyan, kuralsız ve denetimsiz çalışan, mühendislik bilim ve tekniğinden uzak, teknik elemanın gözetim ve denetimi olmaksızın, tamamen ilkel koşullarda çalışan pek çok maden işletmesi bulunmaktadır. Bu işletmelerde her an kaza olma olasılığı mevcuttur. Bu nedenlerle;

· Ülkemizdeki maden sektörünün özelliği göz önüne alınarak kapsamlı bir risk haritasının ilgili Bakanlıklarca hazırlanması ve denetimlerin buna göre yapılması gerekmektedir.

· Bu ve bunun benzeri kazaların önlenmesi için bilimsel ve teknik yatırımların yanı sıra, tüm mesleki ve teknik eğitim almış meslek sahiplerinin örgütlenmesinin önündeki engellerin kaldırılması, çalışma yaşamı ile birlikte çalışanların sosyal ve ekonomik yaşamlarının da iyileştirilmesi zorunludur.

· Teknik nezaretçi ve iş güvenliğinden sorumlu olarak sadece mühendislere görev verilmesi yanlış bir uygulamadır. Maden sektöründe çalışmaları ve görev almaları için T.C.Üniversitelerine bağlı Meslek Yüksek Okullarında **Maden Teknikerliđi** eğitimi alan ve bu sektörde hizmet vermek isteyen meslektaşlarımıza özel maden işletmelerinde görev,sorumluluk ve çalışma imkanı yasalar ile tanınmalı ve bir an önce uygulanmalıdır.

· Tüm maden işletmelerinde maden üretimi, mutlaka yeterli sayıda Maden Mühendisi nezaretinde ve yardımcı teknik personel olarak Maden Teknikerleri tarafından yapılmalıdır. Maden işletmelerinde kanun gereği bulundurulan Maden Mühendisi haricinde, her vardiyada daimi olarak en az bir Maden Teknikeri bulundurmayan işletmelere üretim ve çalışma izni verilmemelidir.

Teknikerler Birliđi Genel Merkezi

Yönetim Kurulu

12 Aralık 2009